

ARTERAKO KONPETENTZIA

MUSIKA | 259

ETAPAKO HELBURUAK

Honako hauek dira Musika ikasgaiko etapako helburuak:

1. Musikak norberaren ideien, sentimenduen eta bizipenen berri emateko dituen aukera ugarietz jabetzea, eta hainbat motatako musika-adierazpenak errespetatzea eta balioestea, artea eta kultura ezagutzeko eta gozatzeko aukera ematen duten aldetik.
2. Musikaren eta beste arte-hizkuntza, ezaguera, ikus-entzunezko baliabide eta hedabide batzuen arteko loturak zein diren jakitea, eta horiek guztiak artelan konplexuak ekoizteko beharrezkoak diren sormen-, espresio- eta komunikazio-bidetzat erabiltzea.
3. Estilo, genero eta hainbat joeratako musika-lanetan erabiltzen diren elementu tekniko eta espresiboak aztertzea eta identifikatzea, eta hori guztia ezaguera-bide eta gozamen-iturritzat hartzea, musika ondo ulertzeko, erreferente estetiko berriak eskuratzeko eta mota askotako errealitate eta ekoizpen artistikoen bidez nor bere burua aberasteko.
4. Musikaren oinarrizko teknikak, baliabideak eta konbentzioak ezagutzea, musika-lanak autonomiaz eta trebetasunez aztertzea, interpretatzea eta ekoiztea, eta horretan, norberaren trebetasun intelektualez, ekimenaz eta irudimenaz baliatzea, sormen eta espresibide indibidual nahiz kolektiboak lantzeko eta aberasteko.
5. Norberak zenbait musika-lan sortzea, horretan emandako denboran gozatzea eta musika pertsona gisa hazteko, emozio, sentimendu, bizipen eta ideien berri emateko eta komunikazio-gaitasuna, pentsamendu kritikoa eta autokonfiantza garatzeko bidetzat hartzea.
6. Zenbait testuingurutan egitekoak diren musika-proiektu musikaletan parte hartzea, eta talde barruan zenbait funtzio betetzea, horrela plangintzak egitearekin, koordinazioarekin eta talde-lana ebaluatzearekin lotutako trebetasunak lantzeko.
7. Musikaren eta soinuaren erabilerak eta funtzioak kritikoki aztertzea, eta horiek norberaren nahiz besteen esperientzietan identifikatzea, musikak gure inguruko gizartean eta kulturaren zer-nolako funtzioa duen ulertzeko.
8. Musika herri eta kulturen ondare eta identitatearen parte dela aintzat hartzea, eta, ondare oparo hori babestea eta sorberritzea helburu hartuta, eta elkartrukeak dakarren aberastasunaz jabetuta, kulturen arteko elkarriketak eta herrien konpartitzen dituzten esperientzia artistikoek egindako ekarpen ugarietako interesa izatea.

EDUKI MULTZOEN EZAUGARRIAK

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzari dagozkion adierazpenezko, prozedurazko eta jarrerazko edukiak honako eduki multzo hauetan multzokatzen dira:

1. eduki multzoa. Ikasgai guztietan komunak diren oinarrizko zehar-konpetentziekin lotutako edukiak.
2. eduki multzoa. Musika entzutea eta ulertzea.
3. eduki multzoa. Musika interpretatzea eta sortzea.
4. eduki multzoa. Testuinguru eta erreferente musikalak.

Etapako ikasgai guztietan komuna den 1. eduki multzoak oinarritzko zehar-kompetentziak garatzeko beharrezkoak diren eduki guztiak jasotzen ditu. Arlo eta ikasturte guzti-guztietan landu eta ebaluatu behar dira edukiok.

Beste lau eduki multzoek bat egiten dute kompetentzien gaineko ikuskera azaltzean egindako proposamen eta oharrekin, eta alde horretatik, proposamen eta ideiak xehatuta ageri dira eduki multzootan.

Bigarren eduki multzoak hainbat eduki hartzen ditu hizpide: batetik, pertzepzio-gaitasunarekin, eta soinuak eta musika entzutearekin lotutakoak; eta, bestetik, musika-hizkuntzaren oinarritzko baliabideak eskuratzearekin lotutakoak, horiek behar-beharrezkoak baitira musika-espresio eta -ulermenarekin lotutako erreferente teknikoak lantzeko.

Hirugarren eduki multzoak, berriz, ikasleen espresio-gaitasunak garatzea helburu duten edukiak lantzen ditu, eta alde horretatik, espresio eta interpretazio instrumentala, bokala eta korporala estu uztartzen ditu, bai eta inprobisazio eta konposizio musikala ere, horrela gure ikasleek musikaren munduan aktiboki parte har dezaten.

Azkenik, laugarren eduki multzoak estu lotzen ditu musika eta unean uneko testuinguru historiko, sozial eta kulturala. Eta, beste alde batetik, eduki multzo honetan, elementu estilistikoak hartzen dira hizpide, eta musikaren erabilera eta funtzio ugariak aztertzen dira: kultura eta sasoi desberdinetako musika-lanak, eguneroko bizitzarekin lotutako musika-espresioak, eta jasoa esaten dioten musika mota, besteak beste.

Teknologia berriei ez zaie hemen eduki multzo berezirik eskaintzen, baina, hala eta guztiz ere, gai hori, zeharka bada ere, lau eduki multzoetan ageri da, ikus-entzunezko teknologiak oso sarri erabiltzen baitira ikaskuntza-irakaskuntza jardueretan, bai musika entzuteko, interpretatzeko eta zabaltzeko, eta baita ezein motatako musika-lanak ulertzeko ere.

Zer dira, baina, eduki multzoak? Hauxe: irakasleei zikloan zehar landu beharreko buruzko informazioa ematen dieten blokeak. Aurrez ezarritako kompetentziak lortzeko egokientzat jotzen diren edukien berri ematen dute blokeok. Bigarren Hezkuntzan, gure neska-mutilekin batera egin beharreko lanek helburu garbia dute, oso: ikasleek beren begirada kritikoa zorrotz dezaten lortzea; beren ingurune bisualari dagokionez, batik bat.

Erne ibili beharra dago, blokeok ez baitute, zehatz esateko, gai-zerrendarik osatzen; ez dira konpartimenduetan banatutako unitateak, eta ez dira, beraz, bereiz landu behar.

Azkenik, esan dezagun edukiotako bakar batek ere, hurrenkerak hurrenkerak, ez duela besteen aldean inolako lehentasunik.

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 1. EDO 2. MAILAKO EDUKIAK

1. MULTZOA. Eduki komunak

Arlo eta ikasgai guztietan komunak diren oinarriko zehar-konpetentziekin lotutako edukiak.

Eduki multzo honetako prozesu eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (alderatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburtzea), buruz ikastea eta adieraztea (deskribatzea, definitzea, laburtzea, azalpenak ematea, etab...).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

2. MULTZOA. Musika entzutea eta ulertzea

- Askotariko soinuak behatu eta ikertzea, haien ezaugarri fisikoei erreparatuta eta inguruko soinuen adierazpenez jabetuta.
- Arretaz eta adi entzutea musika-adibide eta -konposizioak.
- Musika entzuteko jardueren aurreko elementu gisa balioestea isiltasuna.
- Soinuaren parametroak bereiztea: altuera, iraupena, intentsitatea eta tinbrea.
- Musikaren elementuak ulertzea: erritmoa, melodia, harmonia, testura, forma, tempoak, dinamika eta instrumentazioa.
- Musika irakurri eta idazteko baliabideak erabiltzea musika interpretatu eta sortzeko: notak, figurak eta pausak, azentua, konpasak, klabeak, eskalak, bitarteak, alterazioak, errepikapen-zeinuak, dinamika-adierazleak, agogika, fraseatzea, kadentziak, etab.
- Testuak eta grafiak erabiltzea musika entzuteko jarduerari laguntzeko.

- Teknologia berriak erabiltzea estiloen, ikonografiaren, musika moten, obren eta autoreen gaineko ikerketak egin eta haiek ezagutzeko. Jabetza intelektuala balioestea.
- Musika entzutea eta hura komunikazio modua, jakintza-iturria eta aberastasun pertsonalerako bidea dela balioestea.
- Musikaren kontsumo neurrigabearekiko eta soinu-kontaminazioarekiko sentikorra izatea. Ekologia akustikoaren gaineko gogoeta egitea.
- Besteri entzuteko eta errespetatzeko ohiturak eskuratzeko interesa izatea.
- Zentzu kritikoa lantzea musika-adierazpen askotarikoen gainean.

3. MULTZOA. Musika interpretatzea eta sortzea

- Ahots mintzatua eta kantatua: ezaugarriak, trebetasun teknikoak eta interpretazioa. Ahotsen sailkapena eta ahotsen taldekatzeak.
- Ahotsaren soinu-aukerak ikertzea, adierazpen-baliabidea den aldetik, eta hura zuzen erabiltzea.
- Abestiak zuzentasun teknikoaz interpretatzea eta buruz ikastea, bai banaka, bai taldean.
- Estilo eta garai askotako ahozko obren eta obra instrumentalen erreperitorioa ezagutzea, bai euskal musika-ondarekoa, bai beste kultura batzuetakoa.
- Abestea, bai a capella, bai akonpainamenduarekin.
- Organologiarako sarrera: musika-tresnek eta soinu-elementuek egiten eta anplifikatzen duten soinuaren oinarri fisikoak.
- Musika-tresnak, adierazpenerako bitarteko diren aldetik. Musika-tresnen sailkapena eta taldeak.
- Teknika eta adierazpen egokiz interpretatzea musika, eta musika inprobisatzea ikasgelako musika-tresnekin, bai banaka, bai taldeka.
- Akonpainamendu xumeak sortzea abestiak eta pieza instrumentalak moldatzeko.
- Besteren adierazpen moduak eta gaitasunak errespetatzea eta talde-interpretazioaren arauak onartzea, elkartzuneko eta lankidetzako jarreraren bidez.
- Pausuak eta mugimenduak inprobisatzea aurrez emandako erritmoak eta melodiak baliatuta, eta koreografia xumeak sortzea abesti eta musika-piezentzat.
- Estilo eta mota askotako euskal dantza tradizionalak eta beste kultura batzuetakoak ezagutzea.
- Talde-interpretazioaren oinarrizko arauak betetzea: isiltasuna, zuzendariari arretaz jarraitzea, taldera egokitzea, afinatzea, memoria eta barne-entzuketa.
- Grafia askotarikoak erabiltzea interpretatutako obrak erregistratu eta komunikatzeko.
- Teknologia baliatzea musika sortzeko eta interpretatzeko jardueri laguntzeko, eta ikasgelan egiten diren jarduerak grabatzea.
- Ahotsa, gorputza eta musika-tresnak zaintzeko interesa izatea.
- Alor teknikoan eta interpretazioan aritzeko gaitasunak (ahozkoak, instrumentalak eta gorputzari dagozkionak) hobetzeko eta interpretazioarekin gozatzeko jarrera izatea.

4. MULTZOA. Testuinguru eta erreferente musikalak

- Proposatutako musika-obren alderdiak ikertzea eta testuinguruan aztertzea.
- Euskal Herriko eta beste kultura batzuetako musika-ondarearen adierazpen nabarmenak.
- Musikaren funtzioak eta erabilerak eta garaiko musikaren estilo askotarikoak.
- Ikus-entzunezko bitartekoak eta teknologiak erabiltzea musika entzun eta hautemateko.
- Zuzeneko kontzertuetara joatea eta ikasitakoan oinarritutako iritzi-trukeak izatea.
- Hizkuntza tekniko egokia erabiltzea ulertzeko moduan azaltzeko entzun diren musika-obretako zenbait alderdi.
- Inguruan egiten diren kontzertu eta musika-emanaldien gaineko albisteak, komentarioak eta kritikak bilatzea informazio-iturri ugarriz (fonoteketan, egunkarrietan, aldizkarrietan, Interneten eta bestelako iturrietan).
- Irizpide eta gustu musikalak errespetatzea eta argudio logiko eta arrazoituak azaldu eta onartzea.
- Musika balioestea, hezkuntza osoaren eta pertsonen garapenaren alderdi garrantzitsua den aldetik.

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 3. MAILAKO EDUKIAK

1. MULTZOA. Eduki komunak

Arlo eta ikasgai guztietan komunak diren oinarrizko zehar-kompetentziekin lotutako edukiak. Eduki multzo honetako prozesu eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (alderatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburtzea), buruz ikastea eta adieraztea (deskribatzea, definitzea, laburtzea, azalpenak ematea, etab...).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

2. MULTZOA. Musika entzutea eta ulertzea

- Adibide eta konposizio musikalak entzutean, arretako, barne-entzuketako, memoria ulerkerreko eta aurrerapenerako estrategiak baliatzea.
- Musika entzuteko jardueren aurreko elementu gisa balioestea isiltasuna.
- Musikaren elementuak erabiltzea: erritmoa, melodia, harmonia, testura, forma, tempo, dinamika eta instrumentazioa musika entzun eta sortzean.
- Forma musikal sinpleak eta konposatuak identifikatzea.
- Musika irakurri eta idazteko baliabideak erabiltzea musika interpretatu eta sortzeko.
- Obra osoak edo haien zatiak arretaz entzutea eta haien testuingurua ezartzea.
- Testuak, partiturak eta bestelako baliabide grafikoak erabiltzea entzute-lanari laguntzeko.
- Hizkuntza tekniko egokia erabiltzea, ulertzeko moduan azaltzeko landu diren musika-obretako zenbait alderdi.

- Musika entzutea, eta jarduera hori jakintza-iturria eta aberastasun pertsonalerako bidea dela balioestea.
- Soinu-paisaiak. Musikaren kontsumo neurrigabearekiko eta soinu-kontaminazioarekiko jarrera kritikoa izatea.
- Arretaz eta modu kontzientean entzutea, gogoeta eta ikerkuntza sustatzeko.

3. MULTZOA. Musika interpretatzea eta sortzea

- Ahotsaren soinu-aukerak ikertzea, adierazpen-bitartekoa den aldetik, eta hura zuzentasunez erabiltzea, erlaxatzeko, arnasteko, artikulatzeko, inpostatzeko, erresonantzia lantzeko eta intonatzeko ariketen bidez.
- Abestiak banaka eta taldean interpretatzea, buruz ikastea eta konposatzea, musika- eta literatura-alderdiei erreparatuta.
- Estilo eta garai askotako obren errepertorioa eskuratzea, bai euskal musika-ondarekoa, bai beste kultura batzuetakoa.
- Abestea, bai a capella, bai musika-tresnen akonpainamendua edukita, eta mugimenduak egitea aurretik grabatutako akonpainamenduaren gainean.
- Musika-tresnak, adierazpenerako bitarteko diren aldetik. Musika-tresnen sailkapena eta taldeak.
- Musika-tresnekin interpretatzea eta inprobisatzea, bai banaka, bai taldean, teknika eta adierazpen zuzenak erabilia eta aurrez adostutako jarraibideak beteta.
- Interpretazioa eta inprobisazioa lantzea harmonia-eskema, melodia eta erritmo xumeekin eskala bat baino gehiagotan, eta abesti eta pieza instrumentaletako akonpainamenduak konposatzea.
- Pausuak eta mugimenduak inprobisatzea aurrez emandako erritmoak eta melodiak baliatuta, eta koreografiak sortzea estilo eta garai askotako abesti eta musika-piezentzat.
- Talde-interpretazioaren oinarrizko arauak jakitea eta betetzea: isiltasuna, zuzendariari arretaz jarraitzea, taldera egokitzea, afinatzea, memoria eta barne-entzuketa.
- Musika irakurri eta entzuteko interesa izatea eta musika-hizkuntza balioestea, adierazpenak eta komunikazioak erregistratzeko baliabidea den aldetik.
- Ikus-entzunezko baliabideak eta teknologiak baliatzea musika interpretatu eta sortzeko eta jarduera horiek erregistratzeko.
- Ahotsa, gorputza eta musika-tresnak zaintzearen garrantzia balioestea.
- Alor teknikoan eta interpretazioan aritzeko gaitasunak (ahozkoak, instrumentalak eta gorputzari dagozkionak) hobetzeko eta interpretazioarekin gozatzeko jarrera izatea.

4. MULTZOA. Testuinguru eta erreferente musikalak

- Proposatutako musika-obrak ikertzea eta haiekin lotutako alderdiak aztertzea: kultura-testuingurua, egilea, generoa, forma eta konposizio-elementuak.
- Testuak, partiturak eta bestelako baliabide grafikoak erabiltzea entzute-lanari laguntzeko, eta entzundako obrak beren testuinguruan kokatzea.
- Mendebaldeko musikaren garaiak, estiloak eta autoreak haien testuinguru soziokulturalean.
- Euskal Herriko eta beste kultura batzuetako musika-ondarearen obra nabarmenak.

- Musikaren presentzia beste arte-adierazpen batzuetan; hala nola dantzan, antzerkian, arte plastiko eta bisualetan eta zineman.
- Musika eta komunikabideak: komunikabideek duten erabina musika sortu, zabaldu eta kontsumitzeko.
- Zuzeneko kontzertuetara joatea eta ikasitakoan oinarritutako iritzi-trukeak izatea.
- Inguruan egiten diren kontzertu eta musika-emanaldien gaineko albisteak, komentarioak eta kritikak bilatzea informazio-iturri ugarrtan (fonoteketan, egunkarietan, aldizkarietan, Interneten eta bestelako iturrietan).
- Hizkuntza tekniko egokia erabiltzea, ulertzeko moduan azaltzeko entzun diren musika-obretako zenbait alderdi.
- Irizpide eta gustu musikalak errespetatzea eta argudio logiko eta arrazoituak azaldu eta onartzea.

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 4. MAILAKO EDUKIAK

1. MULTZOA. Eduki komunak

Arlo eta ikasgai guztietan komunak diren oinarrizko zehar-konpetentziekin lotutako edukiak. Eduki multzo honetako prozesu eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (alderatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburtzea), buruz ikastea eta adieraztea (deskribatzea, definitzea, laburtzea, azalpenak ematea, etab...).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

2. MULTZOA. Musika entzutea eta ulertzea

- Adierazpen-kodeak: musika-notazio jatorrizko edo tradizionala, konbentzio grafikoak, adierazpen bisuala eta errealitatean entzuten dena. Musika-adierazpenak baliatzea ulertzeko bitarteko moduan.
- Musika entzun eta ulertzeko bitarteko gisa erabiltzea gorputza, ahotsa eta musika-tresnak, ikus-entzunezko baliabideak eta teknologia, testuak, partiturak, musikogramak eta bestelako adierazpen grafikoak.
- Musika entzunez, haren elementuak identifikatzeko.
- Musika-obren barne-antolamendua aztertzea: musika-osagaien formak eta egiturak. Sarrerako, azalpeneko, trantsizioko, laburbiltzeko eta amaitzeko funtzioak. Batasuna eta barietatea.
- Musika-obren tinbre-alderdiak. Soinuaren kalitatea: harmonikoak. Soinuaren trataera. Ahotsaren eta tresnen tinbrea eta kolorea. Tinbrearen mailak. Obrak parametro horien arabera aztertzea.

- Musika-testurak: soinuaren parteak edo planoak. Monodia, polifonia, homofonia, kontrapuntu libre, imitazio-kontrapuntua, melodia akonpainamendurekin eta melodikoak ez diren testurak. Soinuen testurak eta planoak aztertzea musika-obretan, partituren, entzunaldien eta testuen bidez.
- Musikaren eta testuaren arteko harremana ahots-musikan: forma, izaera eta funtzioa.
- Musika instrumentala eta ahots-musikako obrak, genero, estilo, garai eta kultura askotarikoak, entzutea, ezagutzea eta aztertzea.
- Hiztegi zehatza eta egokia erabiltzea musika deskribatzeko.
- Musika zuzenean: kontzertuak eta beste kultura-adierazpen batzuk. Kritika, musikari buruzko informazioa eman eta hura balioesteko bitartekoa den aldetik. Emanaldi eta grabaketan gaineko kritikak aztertzea. Entzundako musikaren gaineko kritikak egitea ahoz eta idatziz.
- Entzuteko jardura komunikazio modua, jakintza-iturria eta kulturak elkar aberasteko bidea dela balioestea.
- Besteri entzuteko eta errespetatzeko ohitura osasungarriak eskuratzeko interesa izatea.
- Musika entzuteko jardueren aurreko elementu gisa balioestea isiltasuna.
- Musikari buruzko dokumentu-baliabideak interneten: musika estilo eta motei, obrei, egileei eta musika-ikonografiari buruzko entziklopediak eta monografiak erabiltzea. Sarean eskuragarri dauden musika-artxiboen eta partituren aplikazioak.
- Web interaktiboak erabiltzea sarearen bidez musika-edukiak lortu, konpartitu, sortu eta argitaratzeko. Jabetza intelektuala balioestea.
- Entzumena landu eta partiturak editatzeko programa informatikoen erabilera oinarritzkoa.

3. MULTZOA. Musika interpretatzea eta sortzea

- Ahots-musikako eta musika instrumentaleko piezen erreperitorio oinarritzko eta askotarikoa aztertzea, ikastea eta interpretatzea, eta horixe bera egitea entzun eta aztertzeke proposatu diren obretako zati batzuekin.
- Musika-jardun baterakoa: gero eta konplexutasun eta bateratasun handiagoz gauzatzea alde aurretik eskuratu diren jakintzak, teknikak eta trebetasunak.
- Etengabe lantzea trebetasun teknikoak, banako eta taldeko interpretazioak hobetzeko eta musika sortzeko.
- Koordinazio motorra eta propiozepzioa lantzea musika-obrak ikasi eta interpretatzean.
- Musika-grafiak irakurtzea eta idaztea, musika-jardunean erabiltzeko baliabide diren aldetik. Interpretazio- eta sorkuntza-jardueretan erabiltzea.
- Konposatzeko teknikak, baliabideak eta prozedurak erabiltzea, inprobisazioak eta moldaketak egiteko eta musika-piezak sortzeko.
- Mugitzeko eta dantza egiteko teknikak ikertu eta lantzea, musika-edukiak gorputzaren eta mugimenduaren bidez adieraztea eta dantzen erreperitorio askotarikoa interpretatzea.
- Teknologia erabiltzea musika sortu eta interpretatzeko.
- Partiturak editatzeko eta sekuentziak egiteko programak erabiltzea musika sortzen eta interpretatzen laguntzeko.
- Soinua kapturatzea hainbat iturritatik. Soinua teknologiaren bidez editatzea, manipulatzeko, haren adierazpen grafikoa egitea eta hedatzea.

- Eduki multimedialak sortzea. Soinua jartzea irudi finkoei eta mugitzen ari diren irudiei, aurrez existitzen diren musikak hautatuz edo jatorrizko soinu-bandak eginez.
- Musika interpretatzeko proiektuak antolatu eta kudeatzea: ikasgelan edo bestelako testuinguru eta egoera batzuetan egingo diren musika-emanaldien plangintza, programazioa, entseguak, burutza, interpretazioa, zuzendaritza eta ebaluazioa.
- Musika interpretatzeko proiektuak eszenaratzea. Zuzendariak emandako jarraibideei erreparatzea, entseatutako moduan interpretatzea, ezustekoei aurre egiteko gaitasuna, inprobisatzea, ikus-entzuleekin komunikatzea eta emozioak kudeatzea eszenatokian.
- Egindako musika-interpretazioak grabatu, editatu eta zabaltzeko jarduerak.

4. MULTZOA. Testuinguru eta erreferente musikalak

- Musika-obra eta bere testuingurua. Musikaren funtzioak eta erabilerak. Musika, hura egiten den garaiaren erreferentea, gizarte-taldeen adierazpena eta kontsumorako produktua den aldetik. Musika-obra aztertzea, beren testuinguru historikoari erreparatuta eta haien ingurune artistikoa, kulturala, soziala eta politikoa aintzat hartuta.
- Soinua gure inguruan. Musikak eta soinuek dituzten erabilerak eta ingurumenarekin duten harremana aztertzea. Soinu-paisaia askotarikoen gaineko gogoeta. Soinu-kontaminazioa ikertzea eta harekiko sentikorra izatea.
- Musika beste hizkuntza batzuen laguntzaile; hala nola gorputz-hizkuntzarena, antzerkiarena, zinemagintzarena, irratia eta publizitatearena. Ikus-entzunezko ikuskizun eta produkzio mota askotarikoetan erabiltzen den musika aztertzea.
- Musika-lanbideak. Musikaren alorreko profesionalek interpretazioaren eta konposizioaren alorretan eta soinuaren, kultura-gestioaren, merkatuaren eta diskogintza-industriaren, dokumentazioaren, komunikazioaren eta ikerketaren esparruetan dituzten eginkizunak eta jardun-eremuak aztertu eta deskribatzea.
- Musikaren inguruko balioak, ohiturak, kontsumoak eta gustuek izan duten bilakaera, azken hamarkadetan izan diren aurrerapen teknologikoen ondorioz.
- Ikus-entzunezko baliabideen eta informazioaren eta komunikazioaren teknologien gaineko hausnarketa eta balioespena egitea, kultura musikala aberasteko, musika sortzeko, interpretatzeko eta soinuazko eta ikus-entzunezko produkzioak erregistratzeko eta zabaltzeko baliabideak diren aldetik.
- Musika editatu, merkaturatu eta zabaltzea. Jabetza intelektuala. Musika banatzeko modalitate berriak.
- Entzunaldi, partitura eta testuen bidez aztertzea mendebaldeko musika-ondarearen musika-adierazpen nabarmenak.
- Musika-obra, konpositore eta interpreteen bidez ezagutzea Euskal Herriko eta beste herri batzuetako musika tradizionala eta jaso.
- Garaiko musikaren estilo askotarikoak ezagutzea.
- Kultura askotako musika ezagutzea eta balioestea, beste gizarte-errealitate batzuk adierazi eta komunikatzeko bitartekoa den aldetik.

EUSKAL CURRICULUMAREN BERARIAZKO EDUKIEN ZEHAZTAPENA

Atal honetan, era orientagarrian eta irekian, etapa osorako aurkezten diren edukiak, aurreko atalean aurkeztutako euskal curriculumaren berariazko edukiaren zehaztapena dira.

3.MULTZOA. Musika interpretatzea eta sortzea

- Kantak:
 - Aspaldiko kantu klasikoak: "*Alostorra*", "*Bereteretxeren khantoria*", "*Urtsuak zazpi leiho*", "*Une mousse de Biscaye*", "*Goizean goizik*", "*Eibarko koplak zaharrak*", "*Santa Agatako koplak*", "*Olentzero kantak*", "*Gernikako Arbola*", Iparragirrenen kantak, pastoral, maskarada, tobera eta antzeko ekitaldietako kantak...
 - XX. mendeko abeslarien kantak: Mixel Labéguerie, Mikel Laboa, Xabier Lete, Lurdes Iriondo, Amaia Zubiria, Pantxo eta Pello, Etxamendi eta Larralde, Benito Lertxundi, Maite Idirin, Txomin Artola, Gontzal Mendibil., Anje Duhalde, Niko Etxart, Ruper Ordorika, Mikel Markez, Fermin Muguruza, Xabier Muguruza...
 - XX. mendeko musika-taldeen lanak: Haizea, Oskarbi, Oskorri, Hertzainak, Ganbara, Zarama, Negu Gorriak, Minxoriak, Zazpi eskale, Bide ertzean, Hemendik at, Euritan blai...
 - Abesbatza, otxote eta ahots-taldeetako musika.
 - Bertso-txapelketetako doinuak eta kantak.
- Dantzarako obra instrumental batzuk: Segura (kalejira matutina); Gora (pasacalle); Elizondo (pasacalle); Ultzama (fandango); Itxaropena (fandango); Andre Madalen (fandango); Ai, Joxe! (arin-arin); Ai, mutilak! (arin-arin); Lantzeko zortziko (zortziko txikia); Ai, Ixabel (zortziko txikia); Zinta-dantza/Gorulari-dantzak (a la manera de Gipuzkoa o Bizkaia); Banangoa, binangoa, etcétera; Gabota/Godaleta (a elección, con txirula); Urdiain (jota); Erreberentzia o kontrapasa; Zurrume-dantza; Luzaideko lehen Bolant dantza y Ostalerra muxikoa (a elección, con txirula); Zazpi jauzi (a elección, con txirula); Txulalai
- Musika-tresna tradizionalak:
 - Perkusio-instrumentuak: txalaparta, tobera, atabala, danbolina, panderoa, musugitarra.
 - Haize-instrumentuak: txistua, txirula, trikitia, akordeoia, alboka, dultzaina, txanbela...
 - Hari-instrumentuak: ttunttuna...

4.MULTZOA. Testuinguru eta erreferente musikalak

- Euskal musikaren lehenengo aztarnak: Isturitze eta Atxetako aztarna musikalak. Antzinako Erroma garaiko lekuko idatziak (Estrabon).
- Erdi Aroko musika adibideak Euskal Herrian: Tibalt I.a, Nafarroako errege kantorea (1201-1253). Nafarroako Karlos erregeari Guillaume de Machaut-ek eskainitako "*Jugement du roi de Navarre*" konposizioa (1349). Euskal abesti zaharrak: "*Altabiskarko kantua*", "*Beotibarko pelea*" (1321-IX-19), "*Alostorra*", "*Bereteretxeren khantoria*", "*Urtsuak zazpi leiho*", "*Lelo il Lelo*" kanta, Lasturko Milia anderearen hileta-kantak (1429), Abendañoeko Pedroren auhena (1443), Arrasate erreketaren kantuak (1448)...
- Errenazimentu-garaiko musika-teorikoak:
 - Gonzalo Martínez de Bizkargi: "*Arte de Canto llano...*", (1509); Martín de Azpilcueta (1493-1586): "*De música et canto figurato...*", "*Comentarios de silencio oratione horis canonicis*".
 - Errenazimentuko musika-adibideak Euskal Herrian: Diego López de Haro jaunaren hileta-kanta (1497-1511), "*Une mousse de Bisquaye*" (bertsio ezberdinetan), "*Perutxo*" kanta

(1536), Olasoren kantua (1450), "*Ahetzeko anderea*" kanta, "*Oñetako larrau*" (1464), "*Salinas Kontea*"ren kantua (1471), Lazkaoko Joanen kantua (1474), Nafarroako kondestablearen kantua (1494), Chanfarron jaunaren kanta (1545), Amenduxeko Joanen hileta- kanta (1564), "*Ozaze Jaurgañian*" (XVI. mendea)... "*Cancionero de Palacio*" delakoan agertzen diren eta euskal hitzak gazteleran nahastuta agertzen dituzten kantak: "*Çut egon, eçin geldiriqu egon*", "*Jançu Janto*"...

- Joanes Antxieta; Bernart Etxepare (bere bizitza, garaia, olerkiak eta horien izaera musikala)
- Barrokoaren eta neoklasizismoaren musika-adibideak Euskal Herrian:
 - "*Eibarko koplak zaharrak*" (1685)
 - XVII. eta XVIII. mendean zehar atzerrian lana egin duten euskal musikariak. Euskal Herriko kapera musikalak eta kapera-maisuak (Arantzazuko monasterioa, Iruñeko katedrala...)
 - XVII. eta XVIII. mendeko pastoralak.
 - Pedro Ignazio Barrutiaren "*Gabonetako ikuskizuna*", (Arrasaten taularatu 1750?).
 - Euskal Herriaren Adiskideen Elkarte eta musika; Xabier Muniberen "*Gabon sariak*" (1762) eta "*El borracho burlado*" (1764)
 - XVIII. mendeko bilantzikoak euskaraz
- XIX. mendeko musika eta musikariak Euskal Herrian:
 - Juan Crisostomo Arriaga (1806-1826), Joan Ignazio Iztueta eta bere lanak, bereziki, "*Gipuzkoako Dantza goangarrien kondaira*".
 - XIX. mendeko musikariak: Hilarión Eslaba (1807-1878), Adrien Barthe (1828-1898), Mateo Pérez Albeniz (1765-1831), Pedro Albeniz Basanta (1795-1855), Sebastian Iradier (1809-1865), Felipe Gorriti (1839-1896), Emilio Arrieta (1923-1894), Pablo Sarasate (1844-1908), Julian Gayarre (1844-1890), Raimundo Sarriegi (1840-1913)...
- XX. mendeko musikariak Euskal Herrian (konpositoreak, interpreteak, e.a.):
 - Jose Maria Usandizaga (1887-1915), Maurice Ravel (1875-1937), Jesus Guridi (1886-1961), Jose Gonzalo Zulaika Arregi "*Aita Donostia*" (1886-1956), Jesus Aranbarri (1902-1960), Pablo Sorozabal (1897-1988), Isidro Ansorena (1892-1975), Tomas Garbizu (1901-1989), Francisco Escudero (1913-2002), Fernando Remacha (1898-1984), Tomas Aragües (1935), Mixel Labeguerie, Mikel Laboa, Juan Mari Beltran, Carmelo Bernaola, Luis de Pablo, Nicanor Zabaleta, Joaquin Atxukarro, Antton Larrauri, Koldo Pastor, Ramon Lazkano, Jaime Berradre, Angel Illarramendi, Jose Ignazio Ansorena, Alberto Iglesias, Ainhoa Arteta, Juanjo Mena, Maria Bayo, Garikoitz Mendizabal...
 - XX. mendeko mugimenduak eta musika-taldeak: "Ez dok hamahiru"(Joxean Artze, Jexux Artze, Jose Angel Irigarai, Lourdes Iriondo, Mikel Laboa, Julen Lekuona, Benito Lertxundi, Xabier Lete); "Euskal Rock Erradikala-RRV" (Kortatu, Eskorbuto, La Polla Records, Zarama, RIP...), trikitixa berria (Joseba Tapia, Kepa Junkera...), euskal pop taldeak, euskaraz eta gaztelaniaz (Duncan Dhu...), jazz eta egungo korrante musikal herrikoiak (Oskorri, Antton Valverde, Hertzainak, Barrikada, Itoitz, Haizea, Berri Txarrak, Gatibu, Ken Zazpi, Orexa TX...); bandak, orkestrak eta musika akademiko eta ofizialaren inguruan sorturiko taldeak; abesbatzak, e.a.
- XXI. mendeko musika:
 - Euskadiko Orkestra Sinfonikoa, Nafarroako Orkestra Sinfonikoa, Bilboko Orkestra Sinfonikoa, Udal Txistulari Taldeak, Iruñeko Orfeoia, Donostiako Orfeoia...
 - Skalariak, Kalakan, Belako, Mursego, Anari, Gose, Kokein, Zea mays, Sorkun, Emarock... ..

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK ETA LORPEN-ADIERAZLEAK

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 1. MAILA EDO 2. MAILA

1. Musika-lan edo -pasarte laburrak entzun eta musikaren oinarriko elementuak identifikatzeko gai izatea, eta musika pertsona gisa hazteko eta gozatzeko bidetzat hartzea.
 - Soinu-parametroen diferentziak eta kontrasteak bereizten ditu proposatzen zaizkion entzunaldietan.
 - Obren musika-alderdiak azaltzen ditu bere iritzien argudioetan.
 - Partiturak eta beste baliabide grafiko batzuk erabiltzen ditu entzute-jardunari laguntzeko.
 - Teknologia berriak erabiltzen ditu entzuteko proposatu diren obren zenbait alderdi ikertzeko.
 - Arretaz eta modu kontzientean entzuten ditu musika-adibideak.
 - Musika entzutea balioesten du, jakintzarako eta gozamenerako iturria den aldetik.
2. Musika sortu eta interpretatzeko erabiltzea arte-hizkuntzek eta teknologia berriek ematen dituzten aukera eta baliabideak.
 - Teknlogiek ematen dituzten aukerak baliatzen ditu bere musika-adierazpena aberasteko.
 - Musika sortu eta interpretatzean, probak egiten ditu beste arte-hizkuntza batzuekin.
 - Soinu-efektuak sortzen ditu eta bere musika-ekoizpenetan erabiltzen.
 - Interpretazio-teknika askotarikoak probatzen ditu.
3. Musikan erabili ohi diren teknika eta baliabide ugariak identifikatzeko gai izatea, eta komunikazio-bide eta espresio-bide artistikotzat hartzea teknika eta baliabideok.
 - Musika-adierazpen jakinetako teknika eta baliabide berezkoak identifikatzen ditu.
 - Musika-jarduererako interesa ageri du eta gozatu egiten du jarduera horiekin.
 - Hitzez eta idatziz adierazten ditu musika-lanek sorrarazten dizkieten emozioak eta sentimenduak.
 - Musika balioesten du, ideiak, sentimenduak eta bizipenak adierazteko modua den aldetik.
4. Musika-lanak aztertzeke eta interpretatzeko erabiltzea musika-hizkuntzaz eta -baliabideez ikasitakoa, eta horretan, zenbait egoeratan sortutako arazoei sormenez erantzuteko gai izatea.
 - Hizkuntza musikaren oinarriko ezaugarriak ezagutzen ditu eta badaki nola erabili kantatzeko eta musika-tresnak jotzeko.
 - Egoki erabiltzen du musika-kodea.
 - Behar bezala antolatzen ditu musika-laneko urratsak.
 - Autonomiaz eta irudimenez jokatzeko du musika-hizkuntzako baliabideak erabiltzean.
 - Musika-lanak egitean, soinuak ikertzen ditu ahotsarekin eta musika-tresnekin.
5. Bere kabuz musika-lan proiektuak sortzea.
 - Askatasunez erabiltzen ditu soinu-elementuak, bere sentimenduak adierazteko.
 - Lanak azaltzean, helburuaren arabera antolatzen du azalpena.
 - Bere lan artistikoak aztertzen ditu eta haiek hobetzen saiatzen da.
 - Hazkunde pertsonalerako tresna moduan erabiltzen du adierazpen artistikoa.

- Adierazkortasuna eranstean die bere interpretazioei.
 - Gogoko du kalitatezko lanak egitea.
6. Modu kooperatiboan parte hartzea musika-jardueretan, eta egindako lana ebaluatzeko gai izatea.
- Taldeko musika-lanen plangintza egiten laguntzen du.
 - Ardurak onartzen ditu eta taldearekin koordinatzen du bere lan-erritmoa.
 - Aldaketetara egokitzeko gaitasuna duela ageri du.
 - Jarduera artistikoko gainerako kideei laguntzen die, haiekin elkartasunez jokatu.
 - Ekarpak sortzaileak egiten ditu, talde-lana hobetzen dutenak.
 - Talde-lanaren garrantzia balioesten du.
7. Musikaren funtzio eta erabilaren eta testuinguru tenporal eta kulturalen artean zer-nolako loturak dauden modu intuitibo eta kritikoa azaltzeko gai izatea.
- Musikaren funtzio sozialak ezagutzen ditu.
 - Jasotzen dituen mezu musikalen zentzua interpretatzen du.
 - Sorrerako testuinguruan bilatzen du musika-lanen esanahia.
 - Soinu-kontaminazioa duten giroak hautematen ditu eta kontaminazio hori arintzeko ideiak proposatzen ditu.
 - Adi entzuten ditu musika askotarikoak.
8. Zenbait motatako musika-adierazpenen berri izatea, eta Euskal Herriko eta beste herri batzuetako ondarearen partetzat hartzea adierazpenok.
- Euskal kultura-ondarea eta beste kultura batzuetakoa ezagutzeko interesa ageri du.
 - Adi entzuten ditu musika-adierazpenak, eta haien testuinguruan kokatzen ditu.
 - Euskal Herriko eta beste herri batzuetako musika-lanak interpretatzen ditu.
 - Euskal Herriko eta beste herri batzuetako dantza- eta abesti-errepertorio oinarrizko bat ezagutzen du.
 - Musikaren garrantzia balioesten du, herrien ondarea eratzen duen osagaia den aldetik.

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 3. MAILA

1. Ideiak, sentimenduak eta bizipenak adierazteko bidez hartzeko eta balioestea musika-lanak.
 - Musikaren baliabideak eta konbentzioak aztertzen eta erlazionatzen ditu musika-obretan.
 - Musika erabiltzen eta barneratzen du egiten dituen jardueretan.
 - Jarduera artistiko eta kulturalak ezagutzeko eta haiekin gozatzeko interesa ageri du.
 - Gaur egun musikaren inguruan sortzen den informazioaren erabilera kritikoa eta eragilea egiten du.
2. Musikaren eta beste arte-hizkuntza, ikus-entzunezko baliabide eta teknologia batzuen arteko loturak zein diren jakiteko gai izatea, eta horiek guztiak artelan konplexuak ekoizteko erabiltzea.
 - Bestelako arte-hizkuntzak barneratzen ditu bere arte-ekoizpen eta -lanetan.
 - Sormenez erabiltzen ditu teknologia bere lan eta interpretazioetan.
 - Irizpide estetikoak erabiltzen ditu bere musika-lanetan.
 - Soinu askotarikoak ikertzen ditu eta bere musika-lanetan erabiltzen ditu.
3. Zenbait musika-lanetan ageri diren elementu tekniko eta espresiboak ulertzea, eta musika-lan horiek erreferente estetiko hartzea.
 - Soinuaren parametroak eta musika-hizkuntzaren oinarriko elementuak bereizten ditu.
 - Hizkuntza tekniko egokia erabiltzen du proposatutako obren gaineko iruzkinak egiteko.
 - Partiturak eta baliabide grafikoak erabiltzen ditu proposatutako obrak aztertzeko.
 - Teknologia berriak erabiltzen ditu entzuteko proposatu diren obren zenbait alderdi aztertu eta ulertzeko.
 - Erreferentzia estetiko berriak lantzen ditu musika-obra askotarikoak entzunez.
 - Musika entzutea balioesten du, norbera aberasteko eta gozamenerako iturria den aldetik.
4. Autonomiaz eta sormenez erabiltzea bere musika-lanak aztertzeko eta interpretatzeko teknikak eta baliabideak.
 - Ekimena eta irudimena baliatzen ditu bere musika-lanetan.
 - Musika-hizkuntzako elementu oinarrikoak antolatzen ditu eta musika sortu eta interpretatzeko erabiltzen ditu.
 - Printzipio estetiko egokiak erabiltzen ditu partiturak interpretatzeko.
 - Teknika egokiak erabiltzen ditu ahozko interpretazioak eta interpretazio instrumentalak egiteko.
 - Askotariko baliabideak erabiltzen ditu musika-obrak interpretatu eta berregiteko.
5. Bere komunikazio-gaitasuna, pentsamendu kritikoa eta autokonfiantza lantzea, horrela bere musika-lanak sortzeko.
 - Musika-hizkuntzaren gaineko ezagutzak erabiltzen ditu berak sortutako musika-ideiak edo besterenak gauzatzeko.
 - Musikaren bidez adierazten denean, segurtasuna eta sormena erakusten ditu.
 - Modu arrazoituan komunikatzen ditu bere musika-lanak.
 - Hazkuntza pertsonalerako baliatzen du musika.

- Adierazpen-baliabide propioak eta jakintza teknikoak uztartzen ditu.
 - Pozik ageri da kalitatezko lanak egitean.
6. Taldean egitekoak diren musika-proiektuetan parte hartzea, eta egindako lana ebaluatzeko gai izatea.
- Gogoz parte hartzen du musika-lanen plangintzak egitean.
 - Arduraz laguntzen du eta lan-erritmo egoki bat izaten ahalegintzen da.
 - Sormenez eta ekimenez saiatzen da lanak egitean behar diren soluzioak bilatzen.
 - Begirunetsua eta ulerkorra da taldekideek egindako lanarekin.
 - Gogoz parte hartzen du taldearen ebaluazioan eta ahaleginak egiten ditu bere ekarpenak arte-produktu egokietan gauza daitezen.
 - Musika-jarduerak eraikuntza pertsonalerako faktore eta talderako ekarpen izan daitezen ahalegintzen da.
7. Musikaren eta soinuaren erabilerak eta funtzioak ulertzeko gai izatea, eta bere inguruko gizarte eta kulturarekin lotzea hori guztia.
- Musika-ekoizpenen eta haien testuinguruaren arteko erlazioak ezartzen ditu.
 - Obrek duten asmoari buruzko iruzkin arrazoituak egiten ditu.
 - Musika batek, erabilera-testuinguruaren arabera, izan ditzakeen erabilerak aztertzen ditu.
 - Soinu-ingurune osasungarriak sortzen ahalegintzen da.
 - Musikaren erabilerak eta funtzioak ulertzeko interesa adierazten du.
8. Lan egitea Euskal Herriko eta beste herri batzuetako musika babestearen eta sorberritzearen alde, eta horretan, pertsona eta gizarte gisa hazteko bidetzat hartzea musika.
- Kultura-ondare propioa eta beste kultura batzuetakoa ezagutzeko interesa ageri du.
 - Euskal Herriko musika eta beste herri batzuetakoa onura pertsonal eta sozialeko elementua dela balioesten du.
 - Euskal Herriko eta beste herri batzuetako erreperitorioa baliatu ohi du bere interpretazioetan.
 - Euskal Herriko eta beste herri batzuetako musika-obrak eta abestiak ditu, besteak beste, bere erreperitorioan.
 - Musika-ondare propioa eta beste herri batzuetakoa zaindu eta berritzearen garrantzia balioesten du.

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZAKO 4. MAILA

1. Ikuspegi kritikoz ematea musikak hedabide eta ikuskizunetan duen presentziari buruzko iritzia, eta horretan, hainbat argudio mota emateko gai izatea.
 - Obren balioa bereizten du, topikoetatik urrunduz.
 - Ikus-entzunezko jardueretan erabiltzen den musikak duen egitekoari erreparatzen dio.
 - Euskal kultura-inguruko musika-jardueretik interesa ageri du.
 - Musika-taldeek musika-munduan duten eragina aztertzen du.
 - Informazio-iturri bat baino gehiagotara jotzen du kritikak osatzeko.
 - Musika-emanaldietara joatean, haien gaineko iritzia ematen du.
 - Hitz eta kontzeptu musikalak erabiltzen ditu iritzietan.
 - Bere iritzia taldean azaltzen duenean, elkarrizketarako jarrera izaten du.
2. Gai izatea musika-lan bat entzun eta, alde aurretik emandako irizpideak aintzat hartuta, entzun duen horretan ageri diren ideia nagusiak identifikatzeko.
 - Adi entzuten ditu soinu-mezuak, haiek entzuteko ezarri diren jarraibideak beteta.
 - Soinu-mezuaren funtsezko alderdiei erreparatzen die, topikoak alde batera utzita.
 - Zer obra mota entzuten duen bereizten du.
 - Entzundako obren azalpen-eskemak egiten ditu.
 - Entzundako obren gaineko iritzia ematen du, argumentu koherenteak erabiliz.
 - Besteren iritzia entzutean, elkarrizketarako jarrera irekia izaten du.
3. Ikus-entzunezko baliabideak eta teknologia berriak erabiltzea eta espresio bide horiekiko interesa izatea.
 - Informazioa biltzeko, autonomiaz erabiltzen ditu ikus-entzunezko baliabideak.
 - Teknologia ematen dituen aukerak baliatzen ditu bere musika-lanak aberasteko.
 - Teknologiaz baliatuta, komunikazio musikalerako modu berriak arakatzen ditu.
 - Irizpide estetikoak erabiltzen du teknologia berriei egiten dituen lan musikaletan.
 - Soinu-efektuak sortzen ditu eta bere musika-lanetan txertatzen.
 - Informatika musikalaren aplikazio batzuk erabiltzen ditu: partiturak editatzekoak, konposizioan laguntzekoak, entzumena lantzeko programak, etab.
4. Irudi-sekuentzia bati soinua eranstea, eta horretan, zenbait baliabide informatiko erabiltzea.
 - Musika askotarikoak hautatzen ditu irudiei laguntzeko.
 - Material eta bitarteko errealei erreparatzen die lan-plangintzak egiteko.
 - Ondo koordinatuta antolatzen ditu material soinuduna eta bisuala.
 - Arreta jartzen du lanen akaberan.
 - irtenbide originalak ematen dizkie problemei.
 - Egokitasunez azaltzen du egindako lana.

5. Zenbait iturri dokumental oinarri hartuta, proposatzen zaizkion musika-lanak aztertzeke eta azaltzeke gai izatea.
 - Musika-obra ulertzeke behar den informazioa hautatzen du.
 - Obraren oinarritzko ideiak antolatzen ditu.
 - Musika-obraren gaineko komentarioak egiten ditu.
 - Beste arte-adierazpen batzuekin lotzen du musika-obra.
 - Ikus-entzunezko baliabideak erabiltzen ditu aurkezpenetan.
 - Lexiko egokia eta kontzeptu musikalak erabiltzen ditu argudioak osatzean.
 - Informazioaren jatorriko iturriak aipatzen ditu.
 - Aurkeztutako obra entzuten du eta haren gaineko elkarrizketetan parte hartzen du.
6. Garai, estilo, genero eta joeretako musika-lanen ezaugarriak identifikatzeko gai izatea, eta horretan, musika-lan horiek ulertzeke, ea entzuketateknikak eta -metodoak erabiltzea.
 - Entzuteke eman zaizkion jarraibideak bete eta musika-obren bereizgarriak ezagutzen ditu.
 - Obraren egiturari begiratuta bereizten ditu forma musikalak.
 - Estiloen arabera elkartzen ditu obrak.
 - Konposizio moduen eta garaien arteko loturak egiten ditu.
 - Lexiko egokia eta kontzeptu musikalak erabiltzen ditu argudioak osatzean.
7. Egiturarekin eta musika-tresnen nahiz ahotsen erabilerarekin lotutako irizpideak aintzat hartuta, musika-lan bat zer estilo eta garaikoa den jakiteke gai izatea.
 - Lotu egiten ditu entzundako obra eta obraren garaiko ezaugarriak.
 - Konposizio-elementuei erreparatuta ezagutzen du obren estiloa.
 - Egitura harmonikoaren instrumentuak eta ahotsak ezagutzen ditu.
 - Interpretazio moduak bereizten ditu, garaiazen arabera.
 - Obren ideia musikalak adierazten eta azaltzen ditu, lexiko musikala baliatuta.
8. Musika-lanak ikuspegi kritikoz entzutea eta haien egitura eta edukia aztertzea.
 - Loturak egiten ditu entzuten duenaren eta entzunaldiaren aurretik eman zaizkion entzute-jarraibideen artean.
 - Entzunaldian azaldu diren ideia musikalak identifikatzen ditu.
 - Entzundako obrak dituen soinu-blokeak konparatzen ditu.
 - Obrari nortasuna ematen dioten erritmo-jokoak hautematen ditu.
 - Obraren aldaketa harmonikoak aztertzen ditu.
 - Entzundako obraren antolamendu formalean ageri diren errepikapenak, bariazioak, imitazioak, oihartzunak eta kontrasteak zehazten ditu.
 - Obraren oinarritzko konposizio-elementuak ondorioztatzen ditu eta entzunaldiaren osteko elkarrizketetan azaltzen.
9. Musika-lan baten zentzua interpretatzea eta haren alderdi estetiko eta teknikoei buruzko iritzia emateke gai izatea.
 - Obraren antolamendua aztertzen du.

- Haren oinarriko ideiak identifikatzen ditu.
 - Tonalitatearen, tempoaren eta karakterren aldaketak igartzen ditu.
 - Musikaren erritmoan mugitzen du gorputza.
 - Irizpide estetikoak baliatzen ditu interpretazioaren kalitatea zehazteko.
 - Musikan oinarritzen du bere iritzia eta ez topikoetan.
10. Entzuketa-jardueretan soinu-ekoizpenaren iturria identifikatzeko gai izatea, eta horretan, bere mailarekin bat datorren soinu- eta tinbre-mapa erabiltzea.
- Obraren soinu-mapa egiten du, entzundako tinbre-ezaugarriei erreparatuta.
 - Ahots kantatuaren tesiturak bereizten ditu.
 - Musika-tresnen familietako musika-tresnak bereizten ditu.
 - Soinuaren iturria identifikatzen du.
 - Tinbre-aldaketak ikertzen ditu objektu soinudunetan, aurretik ikasitakoak erabilia.
11. Musika-lan koherente eta aberatsak sortzeko gai izatea, bere musika-ezagueren maila aintzat hartuta.
- Musika-hizkuntzari buruz duen jakintza antolatzen du musika sortzeko.
 - Egokitasunez erabiltzen ditu soinu-baliabideak obrak sortzeko.
 - Originaltasuna lantzen du obretan.
 - Ideia musikalen plangintza koherentea eta orekatua egiten du.
 - Bere obrak aztertzen ditu eta iritzia eskatzen ditu kontrasteak egiteko.
12. Musika-lanak bakarka nahiz taldean interpretatzeko gai izatea, eta unean-unean musika-lan horren interpretazioaren ezaugarrietara egokitzen jakitea.
- Musika-hizkuntzaren jakintzak batzen ditu interpretazioak egiteko.
 - Interpretazioaren giltzarriak identifikatzen ditu eta horietara egokitzen da.
 - Soinuak entzun eta egiteko ekintzak uztartzen ditu.
 - Taldeko soinuarekiko harmonian erabiltzen ditu ahotsa eta musika-tresnak.
 - Lan-dinamika zuzenari eusten laguntzen du.
 - Ondo betetzen ditu batutaren jarraibideak.
13. Musika-jardueretan parte hartzea, eta hori gozamen-iturritzat eta bizikidetzat sustatzeko bidetzat hartzea.
- Harmoniaz parte hartzen du musikaren interpretazioan.
 - Interpretazioan sor daitezkeen arazoak konpontzeko interesa adierazten du.
 - Obrak prestatzen ditu, onena emateko hura interpretatzean.
 - Talde-dinamikari eusten dio.
 - Apaltasunez laguntzen die gainerako pertsonari, elkartasunez.
 - Jarduerak harmoniaz egiten laguntzen du.

14. Ikastetxean musika-jarduerak egiteko beharrezkoak diren lanetan parte hartzea, eta horretan, gogoz laguntzea jarduerok planifikatzen, entseguak egiten, musika-lanak interpretatzen eta ikuskizuna zabaltzeko lanak antolatzen.
 - Musika-jarduerak proposatzen ditu ikastetxean.
 - Ordenan azaltzen ditu lan-plangintzak.
 - Jarduerekin lortu nahi diren helburuei buruzko ideiak ematen ditu.
 - Jardueren alderdi integratzaileak zaintzen ditu.
 - Entseguetara joaten da.
 - Kalitatezko jarduerak egiteko interesa ageri du.
 - Azken emaitzaren erantzule sentitzen da.
 - Obrak zabaltzen laguntzen du.
15. Eguneroko bizitzan eta musikaren esparruan musikaren eta soinuaren erabilera ugariak identifikatzeko gai izatea, eta horretan, soinu-ingurunearen aldeko jarrera aktibo eta kritikoa izatea.
 - Badaki zer erabilera dituzten material soinudunek.
 - Soinu edo zarata handiegien ondorioak aztertzen ditu.
 - Inguruan soinu-giro atseginak sortzen laguntzen du.
 - Isiltasuna hobesten du kontzentrazio-giroak sortzeko.
 - Soinuaren ezaugarriak aztertzen ditu.
 - Kalitate akustikoa probatzen du.
16. Interpretazio-material askotarikoa hautatzeko gai izatea, eta beste errealitate kultural batzuk ezagutzeko erabiltzea material hori.
 - Interpretatu behar den obraren ezaugarriak ikertzen ditu.
 - Interpretatuko den partitura prestatzen du, behar diren jarraibideak beteta.
 - Obraren zailtasunak gainditzeko ariketa teknikoak egiten ditu.
 - Isilik dirau interpretazioaren aurretik, kontzentratzeko.
 - Interpretazio-teknika zuzena erabiltzen du.
 - Espresio-nabardurak eranstean dizkio interpretazioari.
 - Euskal Herriko eta beste kultura-jatorri askotariko partituren bilduma egiten du.